

Innst. S. nr. 209

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 8:38 (2006-2007)

Innstilling fra utenrikskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagfinn Høybråten, May-Helen Molvær Grimstad og Line Henriette Holten Hjemdal om preferansebehandling og redusert toll for å fremme økt handel med utviklingsland

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne peker på at norsk internasjonal utviklingspolitikk bygger på tre hovedpilarer:

- utvikling gjennom økt bistand til verdens fattige,
- utvikling gjennom målrettede gjeldslettetiltak,
- utvikling gjennom å stimulere til økt handel.

I det generelle tollpreferansesystemet (Generalized System of Preferences - GSP) har Norge, i likhet med EU-landene og enkelte andre industriland, gitt en ensidig tollreduksjon eller tollfritak til enkelte utviklingsland. GSP-ordningens hensikt er å bedre utviklingslandenes markedsadgang. Ordningen får konsekvenser for handel med landbruks- og næringsmiddelvarer og handel med klær og enkelte ferdige tekstilvarer, hvor det eksisterer ulike tollsatser.

Ordningen er mest fordelaktig for en del av de såkalte MUL-landene, de minst utviklede landene slik definert av FN. I henhold til forskriften om varers opprinnelse mv. ved bruk av tollpreferansesystemet for utviklingsland (nr. 158 av 20. februar 1998) § 11 første ledd annet punktum, er det norske tollmyndigheter som bestemmer hvilke av MUL-landene som skal gis den mest fordelaktige behandlingen. For tiden gis 29 av de vel 50 MUL-landene denne fordelsbehandlingen. Disse landene har toll- og kvotefri adgang til markedet for alle sine varer. De øvrige utviklingslandene innenfor den alminnelige GSP-ordningen har mindre forde-

ler. I realiteten må disse landene konkurrere på lik linje med industriland som USA, Japan, Canada, osv. I forhold til verdens rikeste handelsblokk, EØS, kommer disse landene - de øvrige utviklingslandene - i en svakere posisjon. Dette gjelder både for industrivarer og for mange landbruksprodukter.

For å bli definert som et MUL-land må landene være kjennetegnet ved:

- lav nasjonalinntekt,
- lav grad av menneskelig utvikling (helse, ernæring, utdanning og analfabetisme), og
- økonomisk sårbarhet.

I tillegg er det et kriterium at landene skal ha et innbyggerantall under 75 millioner. Enkelte MUL-land, for eksempel Bangladesh, har imidlertid befolkningstall som er høyere enn dette.

Dagens tollpreferanseordning gir utslag som kan være vanskelige å forstå ut fra et utgangspunkt om å bedre markedsadgangen for produsenter i fattige land. Den viktigste årsaken til dette er den betydelige forskjellen mellom ingen tollsats overfor flere MUL-land, og betydelige tollsatser på land som kan ha omtrent like lavt bruttonasjonalprodukt pr. innbygger som land innenfor MUL-gruppen. Land som Ghana, Kenya, Vietnam, Papua Ny-Guinea og Nicaragua vil for eksempel ikke innvilges tollfritak, selv om de alle ifølge databasen i World Economic Outlook for september 2006 hadde lavere BNP pr. innbygger enn flere land som er innenfor MUL-ordningen i det norske GSP-systemet.

Verdien av å være definert som et GSP-land (ikke MUL) er begrenset. Ut fra ønsket om å bidra til utvikling av fattige lands økonomier kan det etter forslagsstillerens syn forstås at den praktiske nytten er begrenset når det gjelder GSP-land som Bahamas, Brunei og Kuwait, men ikke de landene utenfor MUL-gruppen som er vist til ovenfor. Dagens "enten-eller"-system synes ikke tilpasset selve hensikten med GSP-ordningen, mener forslagsstillerne. Selv om kun land definert

som MUL beholder aller beste vilkår (full tollfrihet), bør det etter forslagsstillernes syn være mulig å innvilge lavere tollsatser for flere fattige land utenfor MUL-gruppen enn det GSP-land har i dag.

De gjenværende tollsatser er begrunnet med behovet for å beskytte innenlandsk produksjon, særlig av landbruksvarer, ut fra et legitimt ønske om å bevare bosetting og kulturlandskap over hele landet. Det er etter forslagsstillernes syn imidlertid tvilsomt om samtlige av de tollmurer som mange utviklingsland møter i det norske markedet, kan begrunnes i dette hensynet. Slike (høye) tollsatser bør forbeholdes varegrupper hvor det er en klar konflikt mellom innenlandsk produksjon og import av varer fra land innenfor en eventuelt justert GSP-ordning, mener forslagsstillerne. Landbrukspolitiske målsettinger kan også ivaretas sammen med nulltoll, eller sterkt reduserte tollsatser innenfor et system med forutsigbare importkvoter.

Norge står fortsatt foran krevende forhandlinger om tollsatser på landbruksvarer i videreføringen av Doharunden i WTO. Uten å forskuttere utfallet av slike internasjonale forhandlinger, mener forslagsstillerne det like fullt vil være rom for å vurdere ensidige norske tiltak for å forbedre markedsadgangen for varer fra enkelte utviklingsland på områder med begrenset eller ingen konflikt med landbrukspolitiske mål.

Det er tidligere varslet i Stortinget at Regjeringen ville gå gjennom hele GSP-ordningen i løpet av 2006, med sikte på å legge fram forslag om forandringer i GSP-systemet og tolltariffer i forslag til skatte-, avgifts- og tollvedtak for 2007. Dette ble imidlertid ikke fulgt opp.

Det synes å være behov for en samlet gjennomgang av hvordan utformingen av tolltariffene og det generelle tollpreferansesystemet bidrar til målet om bedre markedsadgang for utviklingsland. En slik gjennomgang bør vise:

- alternative metoder for en bedre preferansebehandling av fattige utviklingsland som for tiden ikke tilhører gruppen av MUL-land,
- en vurdering av om flere land som defineres som MUL av FN, også bør kvalifisere for beste fordelbehandling innenfor det norske GSP-systemet, og
- hvilke gjenværende tolltariffer som utviklingsland møter, som ikke kan begrunnes ut fra behov for å beskytte produsenter i Norge.

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"I

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå tolltariffer og GSP-ordningen, og vurdere hvordan sammenhengen mellom norsk utviklingspolitikk og handelspolitikk kan styrkes på dette området, og orientere Stortinget om dette på en egnet måte.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om tollfritak eller lavere tolltariffer overfor flere utviklingsland, da spesielt landene i gruppen mellom MUL og mellominntektsland, i skatte-, avgifts- og tollforslaget for 2008."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelson, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, er enig med forslagsstillerne i at norsk utviklingspolitikk bygger på følgende hovedpilarer: bistand, gjeldslettetiltak og stimulering til økt handel.

Komiteen vil i den forbindelse vise til Budsjettinnst. S. nr. 3 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007) Statsbudsjettet 2007, der et flertall

"mener god utviklingspolitikk forutsetter en reell opptrapping av bistanden, offensive tiltak for gjeldsettgivelse og internasjonale avtaler for å bedre utviklingslandenes handelsvilkår. Det siste forutsetter ikke minst en slutt på USAs og EUs omfattende eksportsubsidier, som ødelegger for næringsutviklingen i mange utviklingsland, kombinert med tollettelser og andre tiltak som kan forbedre spesielt lavinntektslandenes markedsadgang til industrilandene".

Komiteen vil videre understreke at FNs tusenårs-mål må være retningsgivende for norsk utviklingspolitikk. Det betinger at land og regioner har fred, velfungerende stater, en åpen økonomi, velferdsstat og et fungerende arbeidsliv. Komiteen mener derfor at norsk utviklingspolitikk også må være en integrert del av vår utenrikspolitikk.

Komiteen vil også legge vekt på å sikre utviklingslandene et handlingsrom til å utvikle bærekraftig produksjon av både jordbruksvarer, industrivarer og tjenester, noe som bør kunne ivaretas under WTO-regelverket. Komiteen vil i den forbindelse vise til "aid for trade"-prosjektet. Komiteen mener Regjeringen må styrke arbeidet for å gi utviklingsland bedret markedsadgang for egne varer og tjenester, gjerne i samarbeid med EU.

Komiteen viser til at Norge og EU og enkelte andre industriland har gitt ensidig tollfritak gjennom tollpreferansesystemet GSP - til de minst utviklede land, såkalte MUL-land. I den forbindelse ber forslagsstillerne Regjeringen gå gjennom denne ordningen og vurdere hvordan sammenhengen mellom norsk utviklingspolitikk og handelspolitikk kan styrkes på dette området. Komiteen vil slutte seg til dette.

Komiteen mener det er viktig at man nå foretar en gjennomgang av tolltariffer og GSP-ordningen, og at man får vurdert hvordan sammenhengen mellom norsk utviklingspolitikk og handelspolitikk kan styrkes på dette området. I tillegg bør man iverksette tollfritak, herunder også lavere tolltariffer overfor flere utviklingsland. Komiteen ser de fremlagte forslagene som viktige skritt i retning av en mer rettferdig og åpen verdenshandel som tar sikte på å inkludere snarere enn å ekskludere de fattige landene fra muligheten til velstandsøkning på basis av økonomisk samhandel.

Komiteen viser til brev fra utenriksministeren til komiteen 7. mars 2007 der det går fram at forutsetningene for å gi slike særfordeler til utviklingsland er gitt i beslutninger i UNCTAD og GATT (WTO) i forbindelse med etablering av GSP, videre at siste endring fra norsk side ble iverksatt 1. juli 2002, da det ble innført toll- og kvotefri markedsadgang for alle varer fra alle de minst utviklede landene. Komiteen vil videre vise til at spesialbehandling av MUL er en del av de pågående forhandlingene i den såkalte Doha-runden og at GSP har fått betydelig oppmerksomhet under forhandlingene i runden, selv om GSP ikke inngår i forhandlingsmandatet gitt av ministerkonferansen i 2001.

Komiteen vil for øvrig vise til at Regjeringen i brevet redegjør for at det er nedsatt en interdepartemental gruppe som går gjennom GSP-ordningen og at Regjeringen også ønsker å se nærmere på hvordan sammenhengene mellom norsk utviklingspolitikk og handelspolitikk kan styrkes.

Komiteen viser videre til brev fra utenriksministeren til komiteen datert 26. mars 2007, der det går fram at gruppen er i avslutningsfasen av sitt arbeid. Rapporten "Utviklingslandenes markedsadgang til Norge, en gjennomgang av den norske GSP-ordningen med forslag til forbedringer", ble oversendt komiteen 23. april 2007. Rapporten har tatt for seg en rekke sider ved GSP-ordningen og har særskilt sett på:

- Hvilke land som skal være med i GSP-ordningen og på hvilken måte?
- Tollpreferansen for industrivarer og for landbruksvarer.
- Administrative forenklinger.

Komiteen vil vise til at når det gjelder utvidelse av ordningen for toll- og kvotefri markedsadgang til å omfatte flere lavinntektsland enn de definerte MUL-landene, sier rapporten at

"Det anbefales at GSP-ordningen for toll- og kvotefri markedsadgang til det norske markedet for alle varer fra de land som omfattes, som hittil kun har omfattet de 50 minst utviklede land (MUL), utvides til å gjelde alle lavinntektsland iht. til den til enhver tid gjeldende DAC-liste, og som samtidig har en befolkning under 75 millioner innbyggere. Dette vil innebære at denne ordningen (heretter kalt "nulltoll-ordningen") vil omfatte 14 lavinntektsland i tillegg til de 50 MUL som den gjelder for i dag. Foreligger det særlige handels- og utviklingsrelaterte hensyn, må det utvises skjønn i forhold til en rigid anvendelse av DAC-listen når det gjelder hvilke land som skal være omfattet."

Komiteen ser positivt på rapportens konklusjoner. Komiteen vil imidlertid vise til at utenriksministeren i sitt oversendelsesbrev gjør oppmerksom på at rapporten er sendt ut på åpen høring med frist 1. juni 2007, før Regjeringen tar stilling til anbefalingene i rapporten, og fatter vedtak om forbedringer og forenklinger i den norske GSP-ordningen. Komiteen tar dette til etterretning og ser fram til den varslede oppfølgingen, og forventer at dette skjer så raskt som mulig.

Komiteen har merket seg at utenriksministeren i brevet av 7. mars 2007 varsler at forbedrede vilkår for lavinntektsland som ikke er definert som MUL-land, vil bli et sentralt spørsmål i oppfølgingen av arbeidsgruppens rapport. Komiteen mener det vil være et positivt bidrag fra Norges side og avventer Regjeringens framlegg overfor Stortinget. Komiteen er enig i innholdet i representantforslaget, men vil på grunn av den framlagte rapporten avvente Regjeringens behandling og vil derfor vedlegge representantforslagets II protokollen.

Komiteen vil for øvrig vise til at frihandelsavtalen mellom EFTA og SADC ga Botswana og Namibia MUL-status.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det i altfor lang tid har vært et for stort fokus på bistand som verktøy i utviklingspolitikken, samtidig med at handelsaspektet har hatt for liten fokus. Det er etter disse medlemmers syn nødvendig at man nå videreutvikler en politikk som i større grad bidrar til å tilrettelegge for en bærekraftig velstandsutvikling i fattige land. En bærekraftig økonomi innebærer at de fattige landene får muligheten til å delta i verdenshandelen i stedet for å bli utestengt fra markedet grunnet proteksjonistiske importrestriksjoner fra de rike landenes side. Disse medlemmer mener den tradisjonelle utviklingspolitikken med den sterke vektleggingen av bistandsoverføringer har ført til at mange fattige land er klientifisert, og at dette har hemmet grunnlaget for økonomisk vekst og velstandsutvikling i disse landene. Det er etter disse medlemmers oppfatning nødvendig at Norge går frem som et eksempel til etterfølgelse i forhold ved å ta et oppgjør med en dobbeltmoralisk politikk hvor man har tatt mål av seg til å bidra til oppbygging av produksjon i fattige land, for deretter å stenge grensene for import av disse landenes produkter.

Disse medlemmer viser til viktigheten av å få gjennomført det som ligger i Doha-runden, og forutsetter at Norge er en aktiv pådriver for dette. Disse medlemmer viser til at målet med Doha-runden er å trekke utviklingslandene sterkere med som deltakere i verdenshandelen, og derigjennom bidra til større økonomisk vekst og bedre velferd også i de fattigste landene. Disse medlemmer viser til redegjørelse presentert for FNs generalforsamling 30. oktober 2006 av Gary Clyde Hufbauer fra Peterson Institute for International Economics, som fremholder at 400 millioner mennesker i Afrika, Asia og Latin-Amerika vil hindres i å løftes ut av fattigdommen, dersom Doha-runden kollapse. Disse medlemmer viser videre til at det i samme redegjørelse fremkom at fullstendig frihandel ville gi en årlig gevinst for den globale økonomien på 2000 milliarder amerikanske dollar.

Disse medlemmer viser for øvrig til merknad og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 3 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007) Statsbudsjettet 2007, vedrørende dette temaet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og til det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå tolltariffer og GSP-ordningen, og vurdere hvordan sammenhengen mellom norsk utviklingspolitikk og handelspolitikk

kan styrkes på dette området, og orientere Stortinget om dette på en egnet måte.

II

Dokument nr. 8:38 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagfinn Høybråten, May-Helen Molvær Grimstad og Line Henriette Holten Hjemdal om preferansebehandling og redusert toll for å fremme økt handel med utviklingsland, II - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 16. mai 2007

Olav Akselsen
leder

Marit Nybakk
ordfører

Vedlegg 1**Brev fra Utenriksdepartementet v/utenriksministeren til utenrikskomiteen, datert 7. mars 2007****Dokument nr. 8:38 (2006-2007):
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Hans Olav Syversen, Dagfinn Høybråten, May-
Helen Molvær Grimstad og Line Henriette Holten
Hjemdal om preferansebehandling og redusert toll
for å fremme økt handel med utviklingsland**

Jeg viser til brev av 22. februar 2007 hvor det bes om Utenriksdepartementets uttalelse vedrørende forslag fremsatt i dokument nr. 8:38 (2006-2007).

Innledningsvis vil jeg understreke at Regjeringens politikk er å utnytte den fleksibilitet WTO-regelverket og -forhandlingene måtte gi til beste for en god balanse i avtalen - der vi er særlig opptatt av handelsregelverket nettopp skal fremme økt handel for utviklingslandene.

I forslaget vises det til at Norge gjennom det generelle tollpreferansesystemet (Generalized System of Preferences - GSP) har et instrument til ensidig å gi preferensielle tollsatser til utviklingsland. Forutsetningene for å gi slike særfordeler til utviklingsland er gitt i beslutninger i UNCTAD og GATT (WTO) i forbindelse med etableringen av GSP. Den norske GSP-ordningen ble iverksatt i 1971 og har senere gjennomgått en rekke endringer. Den siste større endring ble iverksatt 1.7.2002 da det ble innført toll- og kvotefri markedsadgang for alle varer fra alle de minst utviklede land (MUL).

Skillet mellom MUL og andre utviklingsland er allment akseptert i Verdens handelsorganisasjon (WTO). Spesialbehandling for utviklingsland og ytterligere særbehandling av MUL er et gjennomgående trekk ved WTO-avtalene og ved de pågående forhandlingene i den såkalte Doha-runden.

Kriteriene for hvilke land som tilhører MUL-gruppen er fastsatt av FN, FN gir for tiden MUL-status til 50 land. I Dok 8:38 påpekes det at skillet mellom MUL og andre utviklingsland kan gi utslag som kan være vanskelig å forstå. Å foreta et slikt skille, vil alltid reise dilemmaer. Kriteriene for og utvelgelsen av MUL er gjenstand for regelmessige gjennomganger og vedtak i FN. Vi må derfor forholde oss til dette som en inndeling som har bred internasjonal aksept.

Ytterligere differensiering innenfor u-landsgruppen utover skillet mellom MUL og andre utviklingsland, er et kontroversielt tema. Forsøk på slik differensiering er gjort ut fra ulike kriterier. Kun i ett tilfelle er en slik sak blitt prøvet for WTOs tvisteløsningssystem. Man har derfor begrenset grunnlag for å avgjøre hva slags differensiering som kan aksepteres i WTO. Det må imidlertid kunne antas at en ytterligere differensiering vil kunne være mulig, dersom denne begrunnes ut fra de aktuelle landenes handels- og utviklingsrelaterte behov, og er basert på objektive kriterier. Et endelig svar kan man imidlertid bare få gjennom prøving i WTOs tvisteløsningssystem.

Det kan for øvrig nevnes at GSP har fått betydelig oppmerksomhet under forhandlingene i Doha-runden, selv om GSP ikke inngår i forhandlingsmandatet gitt av

ministerkonferansen i Doha i 2001. Under ministerkonferansen i Hong Kong i 2005 fremkom det enighet om en rekke spørsmål av særlig interesse for utviklingsland og MUL. Ett av disse var at alle i-land, samt u-land som ser seg i stand til det, forplikter seg til å gi toll- og kvotefri markedsadgang for 97% av alle varer fra alle MUL. Som nevnt har Norge innført en slik ordning for 100% av varene fra alle MUL. Det er også økende fokus på åpenhet omkring de ulike lands GSP-ordninger, i lys av at åpenhet omkring regionale/bilaterale handelsavtaler er en del av forhandlingsmandatet fra Doha. Hvordan det kan skapes økt åpenhet omkring GSP, er nå satt på dagsorden i WTOs komite for handel og utvikling. Økt åpenhet vil også kunne tenkes å skape utvidet grunnlag for fremtidige saker i tvisteløsningssystemet.

Det påpekes i forslaget at Regjeringen i Stortinget har varslet at den ville foreta en ny gjennomgang av den norske GSP-ordningen i 2006. Bakgrunnen var et forarbeid gjort under forrige regjering gjennom en studie foretatt av Norsk utenrikspolitisk institutt, NUPI. Studien forelå omtrent samtidig med regjeringsskiftet i 2005, og er offentlig tilgjengelig på NUPIs nettsider, med lenke også fra UD's sider.

Regjeringens initiativ til en gjennomgang er blitt fulgt opp ved at det i begynnelsen av 2006 ble etablert en interdepartemental arbeidsgruppe for å forestå gjennomgangen. Gruppen består av representanter fra Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Toll- og avgiftsdirektoratet og Direktoratet for utviklingssamarbeid. Jeg ser frem til resultatet av dette arbeidet og håper på bakgrunn av det å kunne ta nye skritt fremover.

Som påpekt i forslaget, står Norge fortsatt foran krevende forhandlinger om tollsatser på landbruksvarer i videreføringen av Doha-runden i WTO. Vi har behov for fortsatt beskyttelse av innenlandsk produksjon ut fra et legitimt ønske om å bevare bosetting og kulturlandskap over hele landet. Da Norge har fjernet all toll på industrivarer med unntak for visse klær og tekstiler, dreier spørsmålet om toll og tollpreferanser i GSP seg i stor grad om landbruksvarer.

De intense WTO-forhandlingene frem til juli 2006 gjorde at arbeidsgruppen avvartet situasjonen. Gruppen er imidlertid nå i ferd med å avslutte sitt arbeid og jeg forventer å motta gruppens rapport om kort tid.

Rapporten og den videre oppfølging vil omhandle alle de spørsmål som reises i representantforslaget.

Således vil det for eksempel være aktuelt med tiltak for at GSP-ordningen skal iverksettes for flest mulig av de land ordningen gjelder for. Slik iverksettelse forutsetter at vedkommende land har oppfylt de nødvendige vilkår om notifikasjon av landets kompetente myndigheter og stempelavtrykk mv., i henhold til opprinnelsesforskriftens § 29. Som det påpekes i representant-

forslaget er det bare 29 av 50 MUL som har oppfylt disse vilkårene.

Når det gjelder representantforslagets del I kan jeg således bekrefte at Regjeringen er i ferd med å gjennomgå GSP-ordningen. Regjeringen vil orientere Stortinget om dette på egnet måte.

Regjeringen ønsker også å se nærmere på hvordan sammenhengen mellom norsk utviklingspolitikk og handelspolitikk kan styrkes. Det kan i den forbindelse nevnes at Regjeringen, på initiativ fra Utviklingsministeren, rett før jul nedsatte et utviklingsutvalg som har som målsetning å vurdere samsvar mellom alle politikkområder i forhold til utviklingsland. Sammenhengen mellom utviklingspolitikk og vår handelspolitikk vil bli et sentralt tema for utvalget som forventes å komme med sin innstilling om ett års tid. Siktemålet bør være å sikre at norsk handelspolitikk er i tråd med de målene som vi ønsker å oppnå i utviklingspolitikken. Når det gjelder representantforslagets del II vil jeg som nevnt ikke foregripe anbefalingene fra den interdepartementale arbeidsgruppen. Det synes imidlertid klart at forbedrede vilkår for lavinntektsland som ikke

er definert som MUL (dvs. land i gruppen mellom MUL og mellominntektsland), vil bli et sentralt spørsmål i oppfølgingen av arbeidsgruppens rapport.

GSP-ordningen og toll- og kvotefri markedsadgang for de fattigste landene er av betydning for utviklingslandenes muligheter for å eksportere til Norge. Samtidig må vi, på grunnlag av erfaringene til nå, konstatere at anvendelse er begrenset. Det kreves også andre virkemidler for å styrke de fattigste landenes deltakelse i internasjonal handel. Jeg vil derfor nevne at Utenriksdepartementet nylig har igangsatt arbeidet med en handlingsplan for handelsrettet utviklingssamarbeid ("aid for trade"). Målet er at en slik plan skal foreligge i løpet av våren slik at den kan inngå i grunnlaget for utarbeidelsen av statsbudsjettet for 2008. Implementeringen av denne planen vil være et viktig bidrag fra norsk side for å sikre bedre utnyttelse av dagens markedsadgang, og av den forbedrede markedsadgangen som utviklingslandene vil kunne få som følge av Doharunden.

Jeg håper denne orienteringen er av nytte for komiteens arbeid.

Vedlegg 2

Brev fra Utenriksdepartementet v/utenriksministeren til utenrikskomiteen, datert 26. mars 2007

Dokument nr. 8:38 (2006-2007): Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagfinn Høybråten, May- Helen Molvær Grimstad og Line Henriette Holten Hjemdal om preferanseforhandling og redusert toll for å fremme økt handel med utviklingsland

Jeg viser til brev av 22. februar 2007 hvor det bes om Utenriksdepartementets uttalelse vedrørende forslag fremsatt i dokument nr. 8:38 (2006-2007) og mitt svarbrev av 7. mars 2007. I mitt svarbrev gjør jeg rede for ulike sider ved GSP-ordningen, og viser til at Regjeringens initiativ til en gjennomgang er blitt fulgt opp ved at en interdepartemental arbeidsgruppe er blitt etablert for å foreslå forbedringer og forenklinger i den norske GSP-ordningen. Gruppen har avventet arbeidet noe i lys av utviklingen i WTO, men er nå i avslutningsfasen i sitt arbeid.

Jeg har nå fått opplyst at jeg vil få overlevert gruppens rapport før påske. Gruppen foreslår at rapporten går på åpen høring, med en høringsfrist på seks uker, før Regjeringen behandler saken og tar stilling til hvordan vi vil gå videre med forslagene til forbedringer. Jeg har til hensikt å gi min tilslutning til gruppens forslag om åpen høring. I lys av den forestående høringen finner jeg det riktigst å avvente alle politiske vurderinger og beslutninger i denne saken til høringsuttalelsene foreligger. Samtidig vil derfor arbeidsgruppens rapport og dens forslag være kjent for stortingsrepresentantene ved en mulig nær forestående drøfting i Stortinget, og disse vil da også være relevante for Stortingets behandling av representantforslaget i dokument nr. 8:38 (2006-2007).

Jeg håper denne tilleggsorienteringen vil være av nytte for komiteens arbeid.

Vedlegg 3**Brev fra Utenriksdepartementet v/utenriksministeren til utenrikskomiteen, datert 20. april 2007****Dokument nr. 8:38 (2006-2007):
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Hans Olav Syversen, Dagfinn Høybråten, May-
Helen Molvær Grimstad og Line Henriette Holten
Hjemdal om preferansebehandling og redusert toll
for å fremme økt handel med utviklingsland**

Jeg viser til brev av 22. februar 2007 hvor det bes om Utenriksdepartementets uttalelse vedrørende forslag fremsatt i dokument nr. 8:38 (2006-2007), og mitt svarbrev av 7. mars 2007, og dessuten mitt brev av 26. mars med tilleggsinformasjon om at rapport fra en interdepartemental arbeidsgruppe kunne forventes å

foreligge om kort tid. Jeg forstår at Utenrikskomiteen på den bakgrunn har besluttet å utsette behandlingen av det aktuelle forslaget.

Vedlagt oversendes 20 eksemplarer av rapporten, som har fått tittelen "Utviklingslandenes markedsadgang til Norge. En gjennomgang av den norske GSP-ordningen med forslag til forbedringer". Jeg har gitt min tilslutning til at rapporten sendes på åpen høring med frist 6. juni 2007 (inkludert netthøring på www.regjeringen.no), før Regjeringen tar stilling til anbefalingene i rapporten.

